

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átveve:</i>	
Egész évre	6 frt -- kr.
Negyedévre	1 > 50 >
<i>Hal-ben na. noz aordva:</i>	
Egész évre	8 frt -- kr.
Negyedévre	2 frt -- kr.
<i>Vidékre postán szállítva:</i>	
Egész évre	10 frt -- kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 22.

Nemzeti gyakorlati politika.

Mikor a felirati vita kezdetén a nemzeti párt bejelentette a passivitást a »Nemzet« és általában a kormány lapok nagy örömmel vették tudomásul Apponyiéknak ezt az elhatározását. Legalább lesz idő — mondották — a komoly munkára, az alkotásokra. Ugy is itt az ideje megkezdeni a szociális reformokat, melyeket régóta és kitartóan sürgetnek az agráriusok és a néppárt

Maga a trónbeszéd nem volt ugyan gazdag szociális reformokban, mégis volt benne néhány ékesen hangzó ígéret a szövetkezetekről, a hitelügyről, a telepítésről s a munkásviszonyok rendezéséről.

Azóta elmúlt hét hónap, de a felirati vita és a költségvetés vette igénybe az egész időt, most pedig a hirhedt 16. §-al húzzák ki az üléseket

Az igazságnak megfelelőleg tartozunk azonban konstatálni, hogy újabb időben komolyabb dolgokra is gondol a kormány. Azt ugyan nem merjük mondani, amit az egész- és félhivatalosok előszere-ttel kürtölnek, hogy a liberális párt — okulva az osztrák liberálisok dicstelen sorsán, most már abba hagyná az eddigi önző érdek — és osztály politikát és felkarolná a nép jogos érdekeinek támogatását; — azt meg éppen nem látjuk, hogy — mint Beksics Gusztáv hirdeti, most már hozzá fognának a »nemzeti gyakorlati politikához,« — csak azt látjuk és ezt készséggel elismerjük, hogy a kormány meghajlik a mind égetőbb szükség és mind hangosabb követelés előtt és

amennyire a nagy tőke érdekei megendek vagy kívánják, nyújt valamit a nemzetgazdasági érdekeknek is.

Néhány nappal ezelőtt u. i. a pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a hazai pénzüzetek által kibocsátott némely kötvények biztosításáról. Ez indítja a hivatalos lapokat arra a nagy dicséretre, hogy ezzel inaugurálva van a nemzeti gyakorlati politika. Pedig ez a javaslat leghívebben jellemzi a nagy tőke szolgálatában álló liberalizmust.

E némely kötvények biztosításáról czimzett javaslat t. i. bizonyos kamatozó és sorsolás útján visszaváltandó kötvényeket biztosítékképesekké és községi és alapítványi befektetésekre alkalmasakká tesz, a mellett bizonyos községi kötvényeket, zálogleveleket, vasuti czimleteket és más megnevezett papirokat és kamatszervényeket a *tőkekamat és járadékadó, valamint az általános jövedelmi pótdóteher alól fölment.*

Helytelen intézkedésnek kell tartanunk ezt az újabb privilegiumot, melyet a pénzügyminiszter a pénzüzeteknek ad, s melylyel az amúgyis abszurd adórendszeren ismét újabb léket üt. Mig egyrészt azon vagyunk, hogy minden lappangó jövedelmet kipuhatóljunk és megadóztassunk, mig általánosan elismerik pártállás különbsége nélkül, hogy a börze forgalmat is meg kell adóztatnunk, s méltán megütközünk azon, hogy egyes foglalkozási ágakban iparszerűleg üzik az adótárgy eltagadását, addig a pénzügyminiszter ismét újabb milliókat vesz ki az adófizetés alól és pedig olyan milliókat, melyeket eltagadni máskülönben nem lehet. Az így adómentessé lett tőkék és üzletek helyett ismét az fizeti az adót, a ki nem tagad-

hatja el adótárgyát és pedig első sorban a gazda.

Ezt az adómentességet, melyet ismét a közvetítő pénzüzetek fognak ügyesen hasznosítani, ezek szerint semmi körülmények között sem üdvözölhetjük.

De érdekes új intézkedései vannak a törvényjavaslatnak szociálpolitikai és agrárszempontról.

A javaslat ugyanis a *telepítéssel, parcellázással, talajjavítással* is foglalkozik s ezeknek a műveleteknek finánciális részét is bevonja a javaslat által biztosított kedvezmények körébe.

A javaslatnak ezen részében kétség kívül van sok figyelemre és elismerésre méltó. A telepítés és talajjavítás megkönnyítése már magában véve is dicséretes törekvés.

A parcellázásról már nem lehet fenn-tartás nélkül elismeréssel nyilatkozni. Az alföldi munkászavargások, mint a hivatalos jelentések konstatálják, nem a nagyobb uradalmaknál vannak, hanem a kis gazdáknál és a bérlőknél. Franciaországban már egy félszázaddal ezelőtt beláták, hogy a telek elaprózásának mily káros következményei vannak.

Igaz, hogy e javaslat a 2000 forint értékűnél kisebb parcellának már nem nyújt kedvezményes hitelt, de az a 4—5 hold föld már oly kicsiny, hogy adósságot egyáltalán nem bír meg.

Nem tagadjuk, ami jó van e javaslatban, sőt azt a kicsit is örömmel üdvözöljük, de nagyon szomorú, hogy ezt is bank-privilegiumokkal kellett megváltani. Ez bizony, mint egy kormánypárti lap elszólta magát, csak palliatív eszköz.

Mi nem ilyennek gondoljuk a nemzeti gyakorlati politikát.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Az aranyhaju baba.

Irta: Ifj Márkus János.

Olyan piczi ember voltam még, a kinek a dada szokott mesélni tündér királyfőről, tündér leánykáról, akik szeretik egymást aztán sok viszontagság után egy pár lesz belőlük. Rendesen itt ért véget a mese s engem bántott hogy miért nem folyik tovább, — mert nem igen hittem annak a szűkszavu befejezésnek hogy aztán boldogok lettek.

Később is olvastam szerelmes történeteket, melyek hasonlóképpen házassággal értek véget s gondolkoztam sokat rajta, hogy miért kell ennek így lenni. Egy történet aztán megmagyarázott mindent, — elmondom önöknek is, sokat tanulhatnak belőle.

Ha a tündérek hallottam mesélni, s olyan tündérek akik szeretik, mindig egy szőke haju nagy kék szemű és eperajku leányt képzeltem, aki szende mint a tói nefelejcs, ártatlan mint a lilium, s úgy tud csevegni, hogy tul tesz az erdő csalóányán. Talán azért képzeltem ilyennek a mese hősköket mert egy ilyen lányt én is ismertem. »Arany haju babá«-nak hívták, a szeme is kék volt. ajka is olyan piczi, olyan piros mint az eper

s mikor beszélt, vagy kacagott, — elhallgatott a csalóány, s gyönyörködött az aranyhaju babában.

Ez a baba, kint sétált egyszer a virágos kertben. Olyan szép verőfényes nap volt, mely dalra készíti a költőt s melyről azt szokták mondani, hogy a fiatal szívekben kifejleszlik a szerelem kimbóit. A lombok közt enybe szellő susogott, a virágok szirmai körül méhek döngicséltek és színes, ragyogó lepkék szaldogáltak a levegőbe . . . olyan szép, olyan pözsis-sal telt hangulat uralkodott ebben a kertben mintha csak egy tündér liget lett volna.

Az aranyhaju baba, sokáig gyönyörködött a természet szépségeiben, — nézte azokat a harang virágokat, melyeket a legkisebb szellő is meglóbáz s mintha hallotta volna: giling . . . galang. Telítve volt a levegő madár dallal, virág illattal s mind ez együtt véve káprázatos harmóniává alakult s megtöltöttek szerelemmel a szívét annak a leánynak, ki csodálkozva, — némán állt a kert közepén.

A mese itt kezdődik, — az aranyhaju baba csodálkozásán. Amint így gyönyörködött a virágokban, valamit érzett a szívében, valami nagy forróságot, — aztán szomorú lett és elkezdett sirni. Nem takarta el a könnyeit nem is kérdezte meg tőle senki, hogy miért sir és ő annál jobban fájlalta a szívét mert hisz a szíve fájt. Szerelmmel volt tele s nem volt

senki, akinek felajánlhatta volna e szerelmet, pedig olyan szívesen oda adta volna, egy szép délezzeg ifjunak — cserébe,

De a panasza mintha meghallgatásra lelt volna, nem tudni honnan, elöttunt egy szép sugár természetű legény, aki rögtön észre vette azokat a gyémánt könnyeket. Megszólította az arany haju babát s ez mosolyogni kezdett, aztán eltűntek végképp a könnyei, — mert most már ketten uralták a tündér kertet, melynek ők voltak a legszebb virágai.

Az ifju rég szerette már a leányt, órákig lesett reá s most össze hozta őket a véletlen.

Az aranyhaju babának nagyon megtetszett az a gondtalan legény, aki úgy el tud beszélgetni mindenről s a aki olyan szépen, merengve néz reá, mintha minden pillantásával azt akarta volna mondani: »szeretlek légy az enyém«

Az első találkozás alatt megszerették egymást, megfogadták, hogy hűségesek lesznek egymáshoz, és ez a kapocs olyan erős volt, hogy nem szakadt széjjel többé soha.

Igy esett meg hogy egy napon az egész város tele volt azzal a hírrel, hogy férjhez megy az aranyhaju baba. Menyasszony lett, a legboldogabb menyasszony, nem vonta senki kétségbe boldogságát hanem annál inkább irigykedtek reá. Ki is ne irigyelné a boldogságot, ha valminek, ugy ennek bizonyára akadnak irigyei, hiszen annyian vannak kik a gondvilá-

Autonomiai mozgalmak az egyházmegyében.

A kath. autonomiai előkészületek az egyházmegye egész területén megindultak; a választók összeírását eszközölő bizottságokat megválasztották. Közöljük a következő újabb értesüléseinket az egyes községekből.

Mező-Telegden vasárnap tekintélyes számban gyűltek össze a katolikus hívek, hogy az autonomia ügyében tartandó kongressusi küldöttek választására nézve a választókat összeíró bizottságot megalakítsák.

Néverey Aurél plébános elnökölt s méltatta, magyarázta a fontos kérdést, melynek megoldása a közel jövőben megvalósul.

Az összeíró küldöttséget a következőkből alakították meg: Néverey Aurél plébános, Flatt Jenő, Máár Gyula, Szabó István, jegyző és Kállay József.

Margittán a szent mise végeztével a fiúiskola termében több mint száz katolikus polgár jelent meg a szervezkedő gyűlésen.

Sperk József plébános röviden körvonalozta a gyűlés célját felolvasta és megmagyarázta a választási utasítást s különösen azon §§-okat, a melynek a világi tagok választására vonatkoznak.

Az öt tagú összeíró bizottságba beavasztotta Sperek József plébánost, továbbá Bereghy Ferenczet (jegyzőnek), Lipiczky Gyulát, Mangel Józsefet, Henger Viktort.

A plébániához tartozó monos petri választók összeírására egy hármassal bízó bizottságot választottak: Appán Gyulát, Klér Józsefet és Kerczik Jánost.

Ennek végeztével elnök, híveit a hit iránti ragaszkodásra, egyetértésre, összetartásra buzdítva, egyesek kételyeit türelmes magyarázásokkal, s fölvilágosításokkal eloszlatva, a gyűlés véget ért.

Székelyhidon Szeben Gyula plébános hívta össze a katolikus híveket az előkészítő gyűlésre, melyen tömegesen vettek részt a község legtekintélyesebb polgárai s a köznépből is sokan.

Az összeíró bizottságba beavasztottak: Szeben Gyula plébános, Lestyán Adorján, Pehart Sándor, Platz Károly és Thóháti János.

Gyulán jun. 20-án délután fél 4 órakor a hívek nagy érdeklődése mellett tartott meg az auton. kongresszus ügyében 5-tös bizottságot választó gyűlés. A hívek a szöszékről és a lapban értesítve lévén a gyűlésről, oly nagy számmal jelenek meg, hogy a belvárosi tágas iskola alig volt képes őket befogadni.

Gróh Ferencz plébános üdvözlőlvén őket, bővebben ismertette velök a gyűlés célját, fejtegetvén és megismertetvén az autonomiát.

gában szinylődnek s ezek mind a boldogság, a gondtalan élet irigyei.

Sokan azonban másképen gondolkoznak. Azt mondják, nincs a földön teljes boldogság és ez a ráúnás. Aki ezt vallja, a többség annak ad igazat, én is ez utóbbiak véleményét osztom.

Az aranyhaju baba, mikor a templomba lépett, senkit sem látott pedig nagyon sokan voltak bent, de látó idegeit elhomályosította a boldogság, olyan kábult volt, csak az létezett előtte, akinek karjába fogódzott.

Mikor már rajtuk volt az áldás, mikor már tudta az aranyhaju baba, hogy földi hatalom nem választhatja el őket egymástól, megszűnt ez az érzés, kijövet már sok sok fiatal embert látott, akik mind ő benne gyönyörködtek. Volt köztük olyan szép is mint az ő férjhes talán még szebb is. Ki magyarázza meg ezt a gyors változást, ki tudja megfejtteni hogy mi volt ennek az okozója?

Ezért szokták félben hagyni a mesét akkor, amidőn a szerelmes pár a templomba lépett, mert onnan már ki, — már nem azok lépnek. Mikor teljesülni látja valaki óhaját nem örül oly nagyon, amint azt elképzelte, — s ehhez hozzájárul csekély mérvben az elégedettség, — ő azt sokkal szebbnek, másformának képzelte.

Az ábrándos, a szerelmes leányból szép menyecske lett, a szendeség kacérsággá válto-

zott, a szerelem már nem égetett, az izzó szív kezdett kihűlni.

Alig múlt el egy év, az aranyhaju babát mindenki jükker menyecskének nevezte, szívéből olyan hamar elveszett a szerelem, olyan gyorsan kipusztult az idealizmus, hogy azt senki még képzelni sem merné.

A szív érzelmei néha nagyon is változandók. A kit ma még a világon legszebbnek, legkedvesebbnek gondolunk, holnap már éppen olyan közönséges lesz előttünk, mint a többi. Aztán más lesz az eszmény, másért rajongunk s nagyon gyakran megesisik, hogy a nő ez érzelmei presziójára alatt hűtlen lesz első szerelme tárgyához.

Az aranyhaju baba nem csalta meg az urát, ez még becsülendő lenne, de mikor magára maradt s látta az utcán a többi, akiket neki meglátni nem szabad, fejét kezébe hajtotta és sirt — keservesen.

Ez a történet megfejtette velem, hogy miért végződnek a szerelmes történetek az oltárnál s miért nem folytatják tovább azokat.

Ha ilyen meséket hallok, mindég eszembe jut az aranyhaju baba és nem a jükker asszony, eszembe jut egy leány, akinek aranyzóke haja, nagy kék szemei és eper ajkai vannak, aki igazán, ábrándosan szeret s aki úgy tud csevegni, hogy tul tesz az erdő csalóányán.

Öröm volt nézni, mily figyelemmel s érdeklődéssel hallgatják az ismertető előadást. Miután a dologról kellőleg tájékozva lettel a plébános felszólítására megválasztották az ötös bizottságot és pedig egyhangulag Gróh Ferencz plébánost, Székely Lajost, Moldoványi Istvánt, Cs. Demkó Jzsefet és Gerlein Reinhardot.

A megejtett választás után a plébános megköszönve szíves érdeklődésüket szétszótoltak, de az utcán még sokáig lehetett nagy csoportokban összeverődött embereket látni, kik nagy érdeklődéssel beszéltek a dologról.

Csabán az autonomia ügyében f. hó 20-án d. e. volt a népgyűlés, melyen mintegy 400 kath. férfi vett részt. A gyűlés előtt Krésztk János h. lelkes a prédikáció idejét arra használta fel, hogy a kath. kiveket felvilágosítsa arról; mi az autonomia.

A gyűlésen szintén fejtegette a kérdés fontosságát, és az egyházra való óriási hasznát. Mára felhívta a népgyűlést, hogy az ötös bizottságot válassza meg, mire nagy lelkesedéssel egyhangulag megválasztották: Krisztik János, Rohay János, Sohár Kálmán, Verneer László, és Szpésják Mihály.

A gyűlés ezután a haza, a király s kegyelmes bibirnok püspökünk éltetésével véget ért, az ötös bizottság vissza maradt, s a következőleg alakult meg: elnök egyhangulag: Krisztik János lett, jegyző pedig szintén egyhangulag Rohay János tanító.

Csabának nagy filiájában: Gerendás on is ma volt a gyűlés, melyen a hármassal bízó bizottságba beavasztottak: Serly Viktor káplán, Körössy Kamilló főintéző, és Szentkereszt Tivadar tanító.

Póttagok lettek Csabán: Molitor Tádé káplán, Smikó István tanító, Laurinyecz György, Oszlács János és Timár Endre.

Gerendáson póttagok lettek: Streben János, és Svecz.

A hangulatból az vehető ki, hogy a csabaiak és gerendásiak Grf. Wenckheim Géza körül sorakoznak.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 22.

Az öreg Mócsy Antal volt ma az első szónok a képviselőházban. Nagy aparátussal fogott a beszédjéhez: egész halmaz papírost rakott maga elé, minden lapja sűrűn teleírva. Justh Gyula, aki utána volt föliratkozva, beült a buffetbe. Délig onnan ki nem mozdul —

mondogatta — mert addig bizton elbeszél az »öreg.«

Az »öreg.« aki nem is olyan öreg, jóízű hangon jelentette be, hogy ő nem obstruál. Ő csak elmondja amugy egyszerűen mindazt, ami a szívében fekszik.

És kiöntötte a szíve keserűségét közel két órán át. Elmondta, hogy az ellenzék minden eszközzel közdeni fog a javaslat ellen; hogy a kormány végre is be fogja látni, hogy kár volt az obstrukciót felidézni; hogy nem lesz érdemes a magyar parlamentet oda juttatni, ahova az osztrák parlament jutott; s miután így elbeszélte egy jó félórahosszat, akkor így folytatta nagy derűségben:

— Most pedig áttérek beszédem tulajdonképeni tárgyára.

Másfélóra hosszat fejtegette az öreg ur beszédje tulajdonképeni tárgyát. Kedves naiv-sággal ismételtette egy-egy új pontnál:

— Én kérem nem vagyok jogász, ehhez nem értek, csak a magam laikus eszével szölok hozzá.

Pontban 12 órakor befejezte beszédét és Szilágyi Dezső felfüggesztette az ülést.

Szünet után:

Justh Gyula következett, a kit a függetlenségi pár zajos éljenzéssel fogadott.

Beszédét azzal kezdte, hogy a lefolyt vitában a javaslat védelmezői teljes vereséget szenvedtek és most még jobban kiviláglott, hogy ez a javaslat merénylet a sajtószabadság ellen.

Zajos helyesléssel kísérté a baloldal Justh szavait, aki ezután egymásután felsorolta a jobboldali szónokok főérveit, melyek mind csak azt bizonyítják, hogy a kormány a 16-ik §-al tulajdonképen egy nagy nemzeti jogot akar letiporni. Ezt bizonyítják — ugymond — az események is. Hiszen maga a kormány létrejöttése felel meg a népképviselőnek.

— Törvénytelen gyerek! — kiáltotta közbe Endrey Gyula.

Szégyenkezve, titkon zugolódva volt kénytelen elfogadni s tünni a többség a leggyengébb s legtehetségtelenebb kormányt, melyet felülről nyakába varrtak.

— Ugy van! ugy van! — helyeselt a balfél.

Ezentul is felülről fognak bukni a kormányok, ezentul is törvényeket fog hozni a többség, melyek senkinek se kellenek, mert a kormányok csak az udvar kegyét keresik s nem törődnek a néppel.

Nagy tetszés kísérté a beszédet a balon, mely meg-megujult, midőn Justh bonczkés alá vette a kormány működését, fejtegetvén, hogy csak a neve liberális, de minden tette reakcionárius.

— Hova vezet ez? — kérdé Justh. Oda, hogy ezt az országot behajtja a bécsi reakció karjaiba.

Sorba elmondta ezután azokat a visszaféléseket, melyeket a kormány elkövet, vagy megtorlatlanul hagy.

Csak a sajtószabadságot nem merte eddig bántani, most arra is ráteszi kezét.

— Rendőrállamot teremtettek, minden tettük a reakciónak szolgál.

— Mi jögon merik magukat szabadelvűnek nevezni? — kiáltott fel, — hiszen önök csak bitorolják a szabadelvű nevet, meglévesztik vele az országot.

Viharos tetszéssel és éljenzéssel fogadta a baloldal ezeket a szavakat, melyek után Justh osztályozta a jobboldal felfogásait.

Vannak a kik nyíltan kijelentették, hogy a

16. §-t nem helyeselhetik. Ezek kiváló jogászok: Chorin, Emmer, Groisz, Szivák stb. Vanak, akik nyíltan bevallják, hogy még tovább kellene menni a sajtószabadság korlátozásában. Ezek félnek a sajtótól, (Tetszés a balon.) ezek nem riadnának vissza az újságírókkal szemben még a botbüntetéstől se. (Tetszés a balon.) De ezek legalább őszinték és tiszteljék az ő meggyőződésüket.

De — folytatta Justh Gyula emelt hangon — megvetésünk és gyűlöletünk azok ellen fordul, akik farizeus módon, kezeiket dörzsölve azt hangoztatják, hogy ők a sajtószabadság érdekeit tartják szemük előtt s mégis kerülő uton mindent elkövetnek a sajtószabadság ellen.

Beszédét így fejezte be:

— A tárgyalás alatt levő javaslat 16-ik §-a valóságos szegény paragrafus. Kompromittálja a minisztert és kompromittálja kormánypartot. Azonfelül a koncepciója is oly silány, hogy ha azt elfogadják, szegénypad lesz a parlamenten.

Perczekig tartó éljenzéssel honorálta a függetlenségi párt a »verve«-el előadott beszédet és Justh már rég a helyén ült, mikor Szilágyi Dezső szóhoz juthatott.

— Mindenki kifejezheti — mondá — meggyőződését, de olyan éles, habár általánosságban mondott kifejezéseket használni, mint a képviselő ur, nem szabad s ezért rendreutasítom.

Oly lassan, oly szeliden mondta ezt Szilágyi, mintha bárányt simogatna. Szinte úgy tetszett, mintha megdicsérte volna Justhot. Mégis Hentaller oda kiáltott:

— Melyik kifejezéseért?

Szilágyi csendesen felelte:

— A szegényfoltért. Az ilyen kifejezések alkalmasak kérem a személyre való vonatkozásra s jobb nem használni.

Szilágyit szereti az ellenzék. Nem veszednek tehát vele, hanem tüntetőleg megjelnezték újra Justhot s csak ennyit kiáltottak:

— Hisz ez igaz! Éljen Justh Gyula!

*

A képviselőház mai ülése délelőtt fél 11 órakor kezdődött

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Nyegre László, gr. Teleky Sándor, Lakatos Miklós.

A kormány részéről jelen vannak: Br. Bánffy Dezső, Erdély Sándor.

A mult ülés jegyzőkönyvét felolvassák és hitelesítik.

Elnök: Jelenti, hogy Végh Arthur képviselő júliusra szabadságot kér.

Bemutatja a Komáromban június 20-án tartott népgyűlésnek Holló Lajos képviselő által beadott kérvényét a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslatra nézve és a kvóta emelés ellen.

Következik a napirend: a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Mócsy Antal: A kormány attól fél, hogy az obstrukció káros hatással lesz a közéletre. A magyar ellenzékét ő úgy a multban, mint a jelenben olyanak ismerté, hogy nem obstruált haszontalan kérdésekben; csakis egyszer gyakorolta még az obstrukciót, a közigazgatás államosításánál. A jelen kérdés olyan, hogy az ellenzék bizton számíthat a közvélemény támogatására. A kormány oly makacsul ragaszkodik a törvényjavaslathoz, hogy az ellenzék kötelességének ismeri ellene minden fegyverrel küzdeni. (Ugy van balról.) A tuloldal sokan vannak, és pedig kiváló jogi kapacitások, akik ellenzik a javaslat 16-ik szakaszát. Ez a körülmény erőt ad az ellenzéknek a további küzdelemre. Jól tudja ezt a tuloldal, hogy az ellenzék bármily kicsiny is a többséggel szemben, mégis megtudja akadályozni a javaslat törvényerőre emelkedését és ő attól sem fél, hogy a

kormány délutáni, vagy éjjeli üléseket akar tartani, mert az ellenzék ezzel szemben is rendelkezik elegendő fegyverrel. (Ugy van balról.) A kormánynak az ellenzék könnyelműsége folytán nagyban sikerült a közszabadságot megnyirbálni, de az ellenzék e legfontosabb kérdésben, a sajtószabadság kérdésében egyáltalán nem engedhet. Azt hiszi, hogy a legfelsőbb helyen is befogják látni, hogy a kormányra nézve ily csekély jelentőségű kérdésben nem volt érdemes földézni az obstrukció rémét s nem lesz érdemes a magyar parlamentet oda juttatni, ahova eljutott az osztrák parlament. Kérde, hogy miért nem adta be a kormány a szövegen lévő és a többi törvényjavaslatokat a tavasszal, miért most a nyáron, amikor a Háznak szünetet kell tartani? Ezek előrebocsátása után áttér beszéde tulajdonképpen tárgyára. (Derűtlenség.) Eddig ő a szakbíróknak volt a hive, most azonban az ellenzéki nagy szónokok beszédének hatása alatt megváltozott a nézete s az esküdtsekkhez pártolt. A bírói függetlenségről beszél ezután. Nagyon kevés bíránk van, aki mindig megtudta őrizni függetlenségét és ezek a kevesek is leszámoltak már végleg azzal, hogy valaha előléptetésben részesülhessenek. Azt fejtegeti ezután, hogy a bíró emberi mivoltánál fogva sem képes külsőleg a függetlenségét teljesen megőrizni. Kijelenti végül, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Elnök az ülést 5 percre feifüggeszti.

Szünet után:

Justh Gyula: (Halljuk, halljuk, éljenzés balfelől.) Ha az eddigi vitán végigtekint s tárgyilagosan bírálja a beszédeket, lehetetlen nem látnia, hogy a javaslat védelmezői nagy vereséget szenvedtek. (Ugy van.) Meggyőződtek arról, hogy a 16-ik §. merénylet a sajtószabadság ellen. A javaslat védelmezői azt mondják, hogy nem a sajtó megrendszabályozásáról van itt szó, hanem a magánbecsület védelmezéséről. Hát ez nem áll, mert ennek ellenkezőjét bebizonyították a minisztertől kezdve mind a kormányparti szónokok egészen az elvűség mintaképig, Szentiványi Kálmánig. Az ellenpárttól felhozott érvek mind visszatelé elszűlt lövegek voltak. Ilyen volt a miniszter beszéde, ilyen az államtitkáré, Pulszky Agosté s ilyen Kristóffy Józsefé, aki halálmegvetéssel támad a vidéki sajtóra, az ő volt kollégáira. A kormány ismét egy nagy nemzeti jog elkobzását tervezi s ez a legkomolyabb aggodalommal tölti el az ellenzékét. Már a javaslat születése sem igen felel meg a népakarat követelményeinek.

Endrey Gyula: Törvénytelen gyerek! (Derűtlenség.)

Justh Gyula: Nem tudja, miért kellett a régi tehetséges kormánynak félreállni az utból s átadni a helyét ennek a középszerű kormánynak. Szegénykezve kénytelen eltűnni a kisebbség a legképtelenebb uralmat. (Ugy van balfelől.) Nálunk kormány a parlamentből soha sem volt, még mindig csak felülről kaptak s amíg nem lesz meg a többségben az ellenálló képesség, addig ez mindig így lesz. A váltakozó kormányok ezután is a korona kezét fogják keresni s anépakarattal mit sem törődnek. (Helyeslés balról.) A kormány a szabadelvűséget irta zászlajára s ezért a szabadelvűséget kellene előre vinnie. De a kormány most mindig ennek ellenkezőjét cselekszi s működésében nincs szabadelvű politika. E kormány nem biztosította a választásoknál a nemzeti akarat szabad nyilvánulását, sőt ennek éppen az ellenkezőjét cselekedte. (Ugy van balról.) A választási visszaélésekkel korrumpálták a nemzet egy nagy részét. Kérde, hogy nem kellett volna-e a kormánynak legalább a választási jog kiterjesztését kezdeményezni, ha már tovább nem akar menni? Hogyan állunk a személyes szabadsággal és a közszabadsággal? E tekintetben valósággal ázsiai állapotok uralkodnak nálunk. Hivatkozik az ifjuság kvótaellenes tüntetésére s a rendőrségnek az ifjusággal szemben elkövetett visszaélésére. A miniszternek az a kijelentése, amit ez ügyben tett, hogy gondoskodni fog arról, hogy a kiskorúak ne gyülekezhessenek, meggyőzte őt arról, hogy a kormány itt is visszafelé halad. (Ugy van balfelől.) Eddig még nem mert a kormány a sajtóhoz nyulni, most azt is megtette s osztrák mintára nyult hozzá a sajtószabadsághoz. (Ugy van balfelől.) Beszél

a 35-ik §-ról, amelyet nem vont volna vissza a kormány, ha nem talál ellenállásra. Itt már a kísérlet is elítélendő. (Ugy van balról.) Ez nem szabadelvű állam, hanem rendőrállam, mert a kormány nem ad jogokat, hanem elveszi az eddigieket is a néptől. (Ugy van balfelől.) Ez a kormány a szabadelvűséget csak kompromittálni tudja, azért joggal kérde tőle, hogy miért nevezi magát szabadelvűnek? Önök csak bitorolják a szabadelvű nevet! (Éljenzés és taps balfelől.) Az önök cselekedeteiben a nép csak meggyűlöli a szabadelvűséget. Ezek alapján nagy aggodalommal van a 16-ik §. iránt. (Ugy van balról.)

Nincs igaza Pulszky Agost képviselő urnak.

Meszényi Lajos: Soh'se is volt! (Derűtlenség.)

Justh Gyula: ... hogy itt nem a dolog lényegéről van szó. Hát azt hiszi a kormány, hogy Chorin, Szivák stb. azért ellenezték a szakaszt, hogy a kisebbség hatalmi érdekét szolgálják? De amikor ők a lelkiismeretükkel nem akartak szembeszállni, előtérbe lépett a rideg pártpolitika. (Ugy van, balról.) Azt mondják az ellenpárton sokan, hogy nem akarják most a közgazdasági kiegyezés előtt komplikálni a helyzetet.

Klobusiczky János: Mondja meg, kik azok!

Justh Gyula: Már elősoroltam egy párt, de még elősorolhatok többet is. De vannak olyanok is, akik kevésnek tartják a sajtószabadságnak ezt a korlátozását, mert fének az újságoktól. (Zajos helyeslés balról.) Azokat becsüli, akik nyíltan harcolnak a javaslat mellett, de vannak, akik nem merik elmondani véleményüket. Azt fejtegeti ezután, hogy a javaslatban sok az ellemondás. (Ugy van, balfelől.) Egyfelől azt mondani, hogy az esküdtsek jó, másfelől meg azt állítani, hogy az esküdtsek nem képesek a magánbecsület megvédeni, ez nagy logikátlanosság. (Ugy van.) Azok kompromittálják a sajtószabadságot és esküdtbírósgot, akik ilyen logikátlanul gondolkoznak. (Ugy van, balról.) Ez a javaslat csak első lépés akar lenni a sajtószabadság korlátozására. Ezután következnek a második lépés, a sajtószabadság teljes eltörlése. (Ugy van, balfelől.) Vitatkozik ezután az előadóval, majd a miniszternek azt mondja, hogy ha a javaslat keresztül megy, nemsokára benyújtott volna egy másik javaslatot, hogy az összes sajtóvétségek elvonassanak az esküdtsektől.

Endrey Gyula: És a hadbírósgokhoz utasítottassanak!

Justh Gyula: E javaslattal szemben állást kell foglalnia minden igaz honpolgárnak. A miniszter maga is csekély horderejűnek tartja e javaslatot és mégis makacsul ragaszkodik hozzá.

Hentaller Lajos: Egész az akasztófaig!

Justh Gyula: Nekünk aggodalmaink vannak s ha csekély jelentőségű a dolog. Mi küzdünk e nagy nemzeti kincs mellett s elkoboztatni nem engedjük. (Ugy van, balról.) A 16-ik § valóságos szegényparagrafus; kompromittálja a minisztert, a pártot, olyan silány koncepció s kompromittáló a nemzetre nézve is és szegényfolt lesz a parlamenten. Nem fogadja el a javaslatot. (Zugó éljenzés és taps balfelől.)

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy ha olyan kifejezést használ, amely a parlamentben nem szokásos s azért rendreutasítom.

Hentaller Lajos: Melyik volt az?

Elnök: Az, hogy a javaslat szegényfolt a parlamenten!

Közbeszólások balról: Hiszen ez igaz!

Elnök: Kéri a képviselőket, hogy az ilyen éles kifejezésektől a parlamenti tárgyalások nyugodtsága érdekében tartózkodjanak.

Szünet után Szentiványi Árpád szólott a többi kormánypártihoz hasonló szellemben és értelemben.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Június 23. Borlódán-Prodanovits sajtóper.
Június 30. Év végi alapvizsgálatok a jogakadémián.
Június 30. Benke, dr. Lankó Dezső sajtótárgyalás.
Július 4. A »Szigligeti Társaság« matinéje Derecskén.

*** Rendkívüli közgyűlés a katonaiskola ügyében.** A napokban már megemlékeztünk az erdélyi képviselők mozgalmáról, melynek az volt a célja, hogy kieszközöljék a honvédelmi miniszternél, miszerint, a magyar katonai nevelő intézetet Nagyvárad helyett Kolozsvárott létesítsék. E mozgalom azonban már nagyon elkésett, mert mint biztos forrásból értesülünk, a honvédelmi miniszter előterjesztésére király ő felsége legfelsőbb jóváhagyásával már ellátta az egyik katonai nevelő-intézetnek Nagyváradon leendő felállítását. Sőt erre nézve meg is érkezett a miniszter leirata Dr. *Bulyovszky* József polgármesterhez. Azonkívül sürgeti a miniszter a várost, hogy az iskola céljaira felajánlott 26 hold területre nézve a telekkönyvi átadást mielőbb vigyék keresztül s az erre vonatkozó összes iratokat küldjék fel. Mivel itt telek átadásról van szó, a közgyűlésnek kell kitűzni a határozathozatalt egy másik közgyűlésre. Hogy a kérdést még a július 8-iki közgyűlésen elintézhessék, egy rendkívüli városi közgyűlést hívnak össze, valószínűleg e hó 26-ára, szombatra. A polgármester ez iránt megkereste dr. *Beöthy* László főispánt. A rendkívüli közgyűlésnek egyetlen tárgya csak az lesz, hogy a telek átengedését kitűzik a július havi közgyűlésre. Így pár hét alatt a sürgős ügy elintézését nyer. A miniszter mielőbb hozzá akar kezdeni az egy millióftbakerülő nagyszabású építkezéshez, azért sürgeti a telek átadását.

*** Rendjel viselési engedély.** Király ő felsége báró *Bánffy* Dezső miniszterelnöknek megengedte, hogy a porosz vörös-sasrend nagykeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

*** Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter *Hege* s *s* *Bélát* a kolozsvárikir. adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré nevezte ki.

*** Kiállítás a muzeumban.** Bár az idő tegnap oly alávaló volt, amilyen csak lehetett, a közönség mégis elegendő számban kereste föl a gyönyörű kiállítást, melynek fényes gazdagsága, művészi színvonala mindenkit meglep és elragad. Legközelebb holnap azaz csütörtökön délután 3-tól 6-ig lesz látható a kiállítás, mely azonban rendszeren 6 óra után záródik. Ha csak lehet még vasárnap, Szent László napján is ott tartják a szép ajándékokat, hogy minél többen nézhessek meg. Mivel azonban ez még nem bizonyos kérjük a t. publikumot, hogy egyelőre a csütörtöki nyitásra reflektáljon.

*** Biharmegye közbiztonsága** a múlt hónapban meglehetősen kedvező volt a III. kerületi esendörparancsnokság tegnap beterjesztett jelentése szerint. Előfordult ugyanis 71 lopás, 1 gyújtogatás, 1 emberölés, 18 testi sértés, 1 rablás, 11 orgazdaság, 1 sikkasztás, 11 jövedéki kihágás, 4 jogtalan elcsátítás, 78 egyéb kihágás.

*** Slójd tanító-tanfolyam.** Alig 8—10 napja járt Nagyváradon *Guttenberg* Pál, a kézi munkára nevelő egyesület igazgatója, hogy a »Slójd«-nek városunkban is propagandát csináljon. Minthogy *Guttenberg* azt tapasztalta, hogy Nagyváradon nagy érdeklődés mutatkozik a »Slójd«-irtán egy beadványt intézett Nagyvárad város tanácsához, melyben előadja, hogy a budapesti országos kézimunkára nevelő egyesület évenként 10—12 iskolai kurzust tart fenn középiskolai tanulók számára és minden év nyári iskolai szünidő alatt körülbelül 5 hétre terjedő tanító-kurzust rendez a fővárosban, hogy aztán a kiképzett tanítók saját lakhelyüknél a megfelelő anyagi hozzájárulásuk kieszközölése mellett iskolai slójd műhelyeket és is-

kola-kerteket szervezzenek s ily módon minél nagyobb mértékben részesítsék a nép gyermekeit technikai nevelésben, kéri ennélfogva a várost, hogy a nagyvárad tanítók vagy tanárok közül 2-öt, esetleg egyet 100-100 forint utazási és ellátási segélyvel az egyesület f. évi július hó 1-én kezdődő slójd-tanító kurzusára felküldjön. A kérelem felett az iskolaszék fog véleményt mondani s kétségtől ennek alapján a város a kért segélyt megfogja adni.

*** Kitüntetett tanító.** Király ő felsége *Barthosik* Pál pozsony-vezekényi r. kath. kántortanítónak, a népoktatás terén szerzett érdemei elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

*** Tézene.** A 37-ik gyalogezred zenekara ma délután 6 órától 7-ig tézzenét rendez a Szent László téren a *Müller* cukrázdával szemben. A zene programja a következő:

Wagner R. »Bevonulási induló«.
Welasebek: »Szivecském« polka mazur.
Halévy: A »villám« nyitány.
Taund Jenő: Ámor szeszélyei.
»A csoda gyermek« motívumai után.
Zajz: Aria és kar »Zrinyi Miklós« operájából.

*** Reform a hivatalos órákban.** Mint értesülünk a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóságánál a jövő hónapban *Papp* Miklós pénzügyigazgató a tisztviselői kar által bizonyára szívesen veendő reformot akar életbe léptetni a hivatalos órák beosztása tekintetében. A tisztviselői kar eddig délelőtt, délután tartott hivatalos órákat. Ezentúl azonban nyáron át reggel 7 órától déli 1 óráig tartanak a hivatalos órák, a délután ellenben mindig szabadon maradna a hivatalnokok számára. — Ez a rendszer a fővárosban és több nagy vidéki városban már régóta életbe van léptetve s bizonyára nálunk is be fog válni.

*** Munkakiállítás.** A Várad-Velence és Varaljai közs. leányiskolánál a munkakiállítás a tegnapi napon nyílt meg és péntekig lesz látható. Felhívjuk eme kiállításra a munka iránt érdeklődő hölgyközönség figyelmét annál is inkább mivel ez iskola fíradhatatlan munkatánójára *Istvánffy* Józsefné mint az előző években, ugy ez idén is, a progressiv haladás, és szebbnél szebb kézimunkák egész tárházát mutatja be.

*** Katonáink őszi gyakorlata.** As idei őszi hadgyakorlatok a melyeken csapataink részt vesznek, szeptember hó 2—8-ik napokon fognak Radna és Lippa környékén megtartatni. Mint értesülünk, a hadgyakorlaton *Pokorny* altábornagy, hadoszt. parancsnok fogja a vezényletet teljesíteni.

*** Harminczezer kivándorló.** Szinte hihetetlen dolog, hogy az Ausztriából és Magyarországból a múlt év folyamán kivándorolt s szerencsétlen népségnek csaknem 50 százalékát Magyarország szolgáltatta. A hivatalos »Osservatore« kimutatása szerint ugyanis az osztrák-magyar monarchiából az 1895—97. évi folyamán kivándoroltak száma 65.103 volt s ebből Magyarországra 30.898 kivándorló esik, a mi az előző évi adatokkal szemben 50 százaléknyi növekedést mutat. A Magyarországból való kivándorlás rohamos emelkedése azt bizonyítja hogy a kivándorlásra csábító lelketlen ügynökök nálunk a kormány szigorú intézkedése ellenére is, még mindig szabadon, észrevétlenül működhetnek, mert máskülönben lehetetlen dolog, hogy a józan gondolkodású magyar nép önszántából és nem rábeszélés útján cserélne fel szántóföldjét ismeretlen új hazával, a hol nyomorúság, keserű csalódás és éhhalál vár rájuk.

*** A trafikok vasárnapi szünete.** A trafikok, a kiknek a törvény nem enged vasárnapi munkaszünetet, már régebben mozgalmat indítottak, hogy nekik is legyen némi szabadidejük. Most, mint értesülünk, végre meghallgatták a trafikok panaszát s a monarchia mindkét államában olyan törvényjavaslatot dolgoznak, a mely a trafikosoknak is megadja az óhajtott szünetet. A javaslat valószínűleg arra kötelezi a trafikosokat, hogy vasárnap délelőtt csak négy óra hosszát, délután pedig csak két óra hosszát tartsák nyitva boltjukat.

Szó van arról is, hogy olyan városokban, amelyeknek ötvenezernél több lakosa van, a trafikok minden második vasárnap délutánján zárva tarthatják üzletüket.

*** Áthelyezett bíró.** Csató Zsigmond nagyvárad törvényszéki albirónak a budapesti VIII—X. kerületi kir. járásbíróhoz leendő áthelyezését király ő felsége legkegyelmesebben megengedte.

*** Fizető pénztár Nagyváradon.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést küldötte be hozzánk:

Vanszerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a magyar kir. államvasutak a feladásra kerülő gyors és teherszállítványok utánvétei és különféle ügyletekből kifolyó fizetési utalványok kifizetésének gyors és akadálytalan lebonyolítása céljából, Nagyvárad állomáson önálló fizető-pénztárt létesített, a hol a befolytnak értesített utánvételek és fizetési utalvánnyal folyósított összegek esetről esetre ezen pénztárnál értékesíteni illetve beszámoltatni fognak. A kifizetések ünnepe és vasárnap kivételével naponként délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 2 órától 4 óráig teljesíttetnek Nagyvárad, 1897. június 19. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara *Jankó* József elnök. dr. *Sarkadi* Lajos titkár.

*** Italok fogyasztása az üzlet előtt.** A pénzügyminiszter rendeletileg hagyta meg, miszerint, ha a vevő a szesz italokat, melyeket oly üzletben vásárolt, melyre csak a kis mértékben való elárúsítási engedéllyel bírónak van joga az üzlet előtt fogyasztja el, az üzlet tulajdonosát nem lehet tiltott kimérés vádjával illetni ennek folytán felelősségre vonni.

*** Tettenért orvhalász.** *Illés* János munkás ember, kedélyes ember, amennyiben munka helyett az orvhalászatot űzi. A rendőrség azonban tetten érte a derék munkást és bekísérték a rendőrséghez, a hálóját pedig elkobozták. A vizsgálat adatai kiderítették, hogy a legszigorubb halászati tilalom alatt is szorgalmasan halászatott *Illés* János. Fizetheti is most a jó kis suma büntetés pénzt.

*** Vizbe fult gyermek.** Még a hét elején vagyunk s már a második vízbe fulási esetet írjuk meg. — Mint írja levelezőnk, a napokban a Belényes közelében fekvő Dragottán nevű kis községben *Genecz* Tótyer vízi malom tulajdonos 3 és fél éves *Páskó* nevű fia a gondatlan szülők által egyedül hagyatván magára, a szerencsétlen kis gyermek a malmot hajtó *Rassiaf* nevű patakba beleesett és belefult; mire szülői hazajöttek s gyermeköket keresték, már halva találták a patakban. — A vétkes gondatlanság a szülőket terheli, kiket a törvény felelősségre is von.

*** A fugyi vásárhelyi betörés.** A fugyivásárhelyi ékszerlopás ügyében erélyesen folyik a nyomozás. Mint a vizsgálat adatai szerint kiderült, az ellopott ékszerek értéke körülbelül nyolczszáz forint-ra van megbecsülve. Nem nemzetközi betörő banda vitte véghez a betörést, hanem valamelyik kecskepásztor, vagy valami bevetődött vándor legényke.

*** Elfogott betörő.** Lapunk tegnapi számában említettük hogy egy hattyu utcza házába ismeretlen tettesek betörték és kétszáz forintot elvittek. A rendőrség erélyes nyomozásának meg lett az eredménye, mennyiben a tettest elfogták. *Kiss* Károlynak hívják s nótárius egyén, ki már többször volt büntetve.

*** Elzülött ember.** A »Rendőri közlöny« legutóbbi száma egy jó családból származott ember elzüléséről szolgáltatott szomorú adatot. *Adelsberger* Sándor székellyhidi születésű gazdaszt család miatt országosan körözi a nagyvárad kir. törvényszék. *Adelsberger* pár évvel ezelőtt a már megszűnt »Nagyvárad Hirlap«-nál dolgozott, mint gazdasági író s azóta nagyobb uradalmakban szolgált. Jelenleg 40—42 éves. középtermű, rövidlátó. Szemüveget hord s nyakán forradásos sebhely van.

*** Kinevezés.** A »Báró *Hirsch* Mór« jótékonyági és önszegélyző egyesület *Rákoss* (*Rosenbaum*) *Vilmos* t. *Egry* Adolf lemondása folytán Budapesten hétfőn tartott igazgatósági

ülésein egyhangulag a nagyváradai fiókhöz titkárnak megválasztotta és a hivatalát már július hó 1-én el is foglalja.

x Hölgyek figyelmébe! Markovits Mór parti-áruháza Kert-utcán. Végeladást nem rendezek azért az összes raktáron levő divat és vászon cikkekért bármilyen árakban elárusítom a meddig a készlet tart. E ritka alkalmat a nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe ajánlva maradtam kiváló tisztelettel Markovits Mór partiáru kereskedő.

TANÜGY.

Beiratás az 1897/98. iskolaévre. A helybeli kath. főgymnasiumban az 1897/98. iskolaévre szóló beiratásokat a következő sorrendben tartjuk meg:

Június hó 30-án 8—11-ig a II., VII. és VIII. osztályra.

Június hó 30-án 2—4-ig a III. osztályra.

Július 1-én 9—12-ig csakis a helybeli I. osztályba menő tanulókat vesszük fel, a vidékieket pedig szeptember hó első két napján írjuk be.

Július 1-én 2—4-ig a IV., V. és VI. osztályra.

Ez uttal t. figyelmeztetjük a helyben lakó szülőket, hogy a kintzött időt szorosán megtartani sziveskedjenek. Nagyváradon, 1897 június 22-én. Az igazgató.

Képesítő a r. kath. óvóképzőben. A dr. Schlauch Lőioc bibornok püspök által létesített óvóképzőintézetben tegnap voltak a hittani vizsgálatok, igen szép eredménnyel. A képesítő szóbeli vizsgálatok ma kezdődnek s három napig tartanak. Összesen 35 növendék megy a képesítő vizsgálatára.

EGYESÜLETEK.

Alapszabály módosítás. A belügyminiszter utasította a »Mezőkeresztesi első kölesönös házassági illetve temetkezési egyesület-et, miszerint alapszabályait olyként módosítsa, hogy bármilyen tagszám esetén adandó segélyek rögtön kifizetendők legyenek, mivel arról győződik meg, hogy jelenleg az egyesület 1700—2000 terjedő tagjainak nincs arra biztosítékuk, hogy házasság, illetve halál esetén az egyesületből segélyt fognak kapni.

IPARÜGY.

Országos tanoncziskolai alap. A tanonczügy rendezése ma holnap teljesen befejezett ügy lesz. A kereskedelmi miniszter tegnap leírta tudatta a megyével, hogy a tanoncziskolát fenn nem tartó községeknek területéről befolyó ipardíjak és büntetéspénzekből létesített ipariskolai alapok területi jellegűk és rendelkezésük épségben tartása mellett »Országos tanoncziskolai alap« címen fognak ezentúl kezelteni. Az ipariskolai alapok ezen ecentralizációja által a kezelést akarja a miniszter könnyíteni s a könnyebb nyilvántartást.

S P O R T.

Diákjaink győzelme.

— A dévai kerületi tornaversenyen.

Tegnap d. e. érkeztek meg derék diákjaink a dévai tornaversenyéről, hova a főgymnasium ifjúsága Dr. Pácz Sándor, vezető tanár és Rátkay József, tornatanárokkal múlt pénteken Arad felé, az áll. főreáliskola ifjúsága pedig Kappel György, r. tanár és tornatanár, meg Dr. Szombathy István vezető tanárok felügyelete alatt szombaton az éjjeli vonattal Kolozsvár felé indultak el.

A gymnazisták közül résztvettek a versenyen:

Antalóczi Nándor, Andre János, Buesko Miklós, Bank György, Fráter Pál, Schenker Zoltán, Lojtkó János, Medvigy Gábor, Medvigy Mihály, Medvigy István, Feher Adolf, Mercsa Viktor, Popper György és Gábor, Strasser Sándor, Erdelt Béla,

Paskutz Mirese, Molnár Kálmán, Körmeny István, Voszka István, Pap Viktor, Fülöp Dezső és Tamján Péter.

Gymnazistáink Aradon a hazafias kegyelet adóját rótták le: megkoronázták a szabadság-szobrot, megszemlélték az ereklyemuzeumot, a vrtanuk vesztőhelyét stb.

A realisták közül a következők versenyeztek:

Székely Ödön, Székely Ábrahám, Guttman József, Csete Mihály, Czuczor Vilmos, Neilender Lázár, Reif Ödön, Junger Béla, Goldner József, Székér Pál, Kovács Béla, Gáll Pál, Barna Tibor, Soltész József Bondor János, Müller Márton.

Realistáink Kolozsvárt szálltak ki, megszemlélték Mátyás királynak gerendákkal körültámogatóit, dűledező állapotban levő születésházát s Kolozsvár nevezetesebb épületeit.

Déván ifjúságunk minden tekintetben kifogástalan elszállásolásban és ellátásban részesült, és pedig a gymnasium az áll. felső leányiskolában, a reáliskola az áll. felső reáliskola és az áll. tanítóképzőben.

A vezető tanárok S ó l y o m - F e k e t e Ferencz, törvsz. elnök ur szívélyes vendégszeretetét élvezték.

A tornaverseny, melynek az eredeti program szerint vasárnap kellett volna megtörténnie, az egész délelőt szakadó eső miatt csak hétfőn délelőt folyt le, borongós, de különben minden tekintetben kedvező időben. Maga a verseny szép rendben, mondhatni magasztosan folyt le és ifjainkra s intézeteinkre dicsősséggel.

Érmeket vívtak ki maguknak: Schenker Zoltán, gymn. tanuló arany érmét, Gáll Pál és Barna Tibor, reálisk. tanulók, előbbi ezüst, utóbbi bronz érmét; iskoláink pedig elismerő okleveleket: A tornatanárok szép ezüst emlék-érmét nyertek.

Az érmek egyik oldalán a Hunyadyaknak szájában gyűrűt tartó hollója — Hunyadvármegye címere —, másik oldalán pedig a dévai várrom és város képe gyönyörű kivitelben.

Vasárnap délután a program értelmében külön vonaton kirándult a 600 ifju a piski honvédelméhez, melyet Kovács István, n. károlyi főgymn. tanuló és Téglás Gábor, cz. főigazgató, főreálisk. igazgató hazafias beszédje, a himnus és a szózat eléneklése mellett példás rendben és emelkedett hazafias lelkesedéskoszorúzott meg.

A külön vonat azután Vajda-Hunyadra vitte őket, hol a vajda-hunyadi várat és vashámorokat szemlélték meg; itt a vasárnap daczára a 38 kilométeres sodrony pálya és a és a műhelyek is teljes működésben voltak a kirándulók kedvéért.

Este a versenyrendező bizottság és Hunyad városa szíves vendégszeretéből vacsorát élveztek ifjaink. Gyönyörűség volt e napokban átni, amint katonás rendben, s hunyadi bányász zenekar és saját kürtjeik és dobjaik hangjai mellett vonultak az utczákon, a két város közönségének nagy érdeklődése mellett.

A félezredév és a félszázad hazfias hagyományain lelkesedve, a mai ipar és munkás szorgalom művein buzdulva, férfias erő és erényben megdrósodva tértek vissza a szülőházba és iskolájukba.

A szép sikerért Rátkay József és Kappel György tornatanárokat illeti az elismerés.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

A Fourschambault család.

(M.) Egy régi szép darabot elevenítettek fel tegnap a színházban. Tul vagyunk már azon, hogy a közönség könyöségére vonatkozást tegyünk, vagy dicsérnénk az igazgatóságot, mely habár néha is, de a banális irodalmi termékek mellett felevenit egy ilyen régi, hatásos és mely mindezek daczára egy cseppet sem kétértelmű s nem tartalmaz a naturalizmus állarcza alá rejtőzött ocsmányságokat. Tul vagyunk ezek kifejtésén, — a mi közönségünkre nézve — csupán azt konstatáljuk, hogy daczára a ház ürességének, szép előadásban volt részünk.

P. A d o r j á n Berta kezébe volt letéve a fő női szerep s igazi művészettel oldta meg feladatát.

B á c s Károly hűen alakította a gyáva

férfit s színpadi rutinját is nagy sikerrel juttatta e darabban érvényre.

B á c s n é (Fourschambaultné szintén szép eredményt ért el, nagyban emelte az előadás sikerét.

K e s z t l e r (Bernárd) tehetségének újabb tanujelét adta, amikor mint szerelmes színész is megálotta helyét.

S o m l ó Emának az esteli volt az első nagyobb szereplése. Jó véleményünket ismét megerősítjük e szereplése után. Szépen játszik s ügyessége biztosítja, hogy szép sikerét mind-egyre még fokozni fogja.

B a l l a Kálmán (ezuttal is dicsőretet érdemel átértett, tökéletes alakításáért.

Első helyen kellett volna megemlíteni L u b r i n c z Juliát, mert tegnapi alakítása, méltán megérdemeli a legszigorubb kritika elismerését is.

S z e n d r e y rövid szerepében jó volt, bár az ilyen tul öreg szerep nem neki való.

Leszkay András színigazgató kérelme.

— A jövő évi nyári szezon elnyeréséért. —

A nagyváradai nyári szezonra a játszási engedélyért még soha nem folyt olyan erős harc, mint az elmúlt télen, mikor L e s z k a y András aradi és M e g y e r i Dezső kolozsvári színigazgatók állottak szemben egymással.

A város törvényhatósági bizottságának többsége L e s z k a y Andornak szavazta meg a játszási engedélyt, azon reményben, hogy Leszkay meg fog felelni a várakozásnak.

Idestova két hónap telt el, hogy Leszkay társulata játszik s ez idő alatt meggyőzte Nagyvárad közönségét, hogy méltó volt a bizalomra. Itt-ott lehet ugyan némi kifogás, de egészében aligha lehet valakinek panaszja a mostani színtársulat ellen. Igen jó erők vannak, a kik sok élvezetes estét szereztek közönségünknek. Elégge összevágó előadások s jó repertoír jellemzi a szezon eddigi idejét.

L e s z k a y András még tovább akarja fejleszteni társulatát, annál is inkább, mert Aradon három évre nyerte el a téli színidényre a játszási engedélyt. Szándékának kivitele azonban sok tekintetben függ attól, hogy a jövő év nyarán is Nagyváradon játszasson s ne kelljen magas gázsival fenntartott társulatát Békésmegye apróbb helyein végig vándoroltatni.

Az 1898. évi nyári szezon elnyerése iránt Leszkay András színigazgató már jöveve megteszi a lépéseket. Tegnap a következő kérvényt nyújtotta be Nagyvárad város törvényhatóságához:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A múlt évi december havában tartott közgyűlés határozata folytán szerencsés voltam a folyó évi nyári évadra e város területén a színjátszási engedélyt megnyerni.

Midőn a törvh. Bizottság e megisztelő kegyességéért halás köszönetemnek kifejezést adni ez alkalommal is kötelességemnek ismerem, engedtessek meg nekem a törvényhatóságnak irántam tanusított jóindulatából ha bátorságot meritek arra nézve, hogy egy újabb kérelemmel járuljak kegyes színe elé.

Ezen elhatározásomra egyéb iránt talán erőt merithetek azon körülményből is, hogy a nyári évad eddigi két hónapján keresztül tanusított és színtársulatom által elért erkölesi és anyagi sikerek, egy a helyi sajtó osztatlan elismerésére hivatkozhatom.

Tek. törvényhat. Bizottság. Én az aradi állandó színháznak is évek óta igazgatója vagyok s most is sikerült ott 3 évre a játszási engedélyt a téli színi évadra elnyerni. Ennél fogva azt hiszem, hogy ugy az aradi, mint a nagyváradai nagyérdemű műpártoló és műértő közönség igényeinek csak ugy felelhetek meg, ha e város területén a jöjő nyári színi évadra szintén én leszek szerencsés megnyerni, mert ez által színtársulatom kitűnő és arra való erőt állandóan egy évre lakóhatnám nemcsak, de a netalán még szükséges kiegészítéseket már jó eleve, de legkésőbbben és mulhatlanul f. évi október hó 1-re eszközölni képes levén, egy minden tekintetben complet és correct társulattal fogok előállani.

Ezeknek előre becsátása után és kötelező kijelentésével annak, miszerint az itteni nyári évadra már is sikerült ugy a nemzeti, mint a nép és vig-

színház legkitünőbb művészeit és művésznőit vendégszereplésekre megnyernem, mely tisztelettel esedezem a tek. törvényhatósági bizottság előtt, miszerint a jövő 1898-iki színi évedra a játszási engedély megadásával engem megtisztelni és szerencsétlenni méltóztatnék.

Tisztelettel lévén

Leszkay András
szinigazgató.

Leszkay András a szinügyi bizottsághoz is intézett egy beadványt szombaton, melyben szintén azt kéri, hogy pályázat mellőzésével a jövő színi szezonra is neki adják ki a nagyvárad szinkört. Leszkay, ki 4 színidényben működött már Nagyváradon, fényesen bebizonyította, hogy ki tudja elégteleni a nagyvárad publikum igényeit s mind műsora, mind társulata a legjobb vidéki társulatok sorába emelik az arad-nagyvárad színtársulatot, azon indok pedig, melyet kérvényében felhoz olyan, melynek igazságát eltagadni nem lehet.

A kérvény szövege a következő:

Tekintetes szinügyi bizottság!

Tisztelettel aiulított mint jelenleg az arad-nagyvárad színházak igazgatója azon tiszteletteljes kérelemmel járulok a t. szinügyi bizottsághoz és ennek útján a t. t. bi. bizottsághoz, kegyeskedjék nekem a nagyvárad szinkörben a játszási engedélyt az 1898-ik nyári idényre pályázat mellőzésével f. évi július hóban kegyesen megadni.

Kérem a következőkkel vagyok bátor támogatni:

Mint a múltban, úgy a jelenben is minden törekvésem oda irányult, hogy nem kimélve sem anyagi áldozatot, sem fáradságot azon czélból, hogy Nagyvárad város közönsége igényeinek megfeleljek.

Azonban, hogy ennek még fokozatosabb mértékben megfelelhessenek; szükséges, hogy színtársulatomat már most szervezhessem — annál is inkább, mivel a fővárosban ismét két új színház létesül és a tagokat, ha azok ideje korán jekötte nincsenek — elviszik.

Továbbá, ha a Tek. Szinügyi bizottság és Tek. Törvényhatóság bizalmával megtisztel, előre gondoskodhatom nem csak megfelelő társulatról, hanem műsorról is. Mint a múltban úgy jelenleg sem iparkodom ígéreteket tenni, de tudatában vagyok kötelességemnek és mindenkor azon fogok iparkodni hogy bizalmukra továbbra is méltó lehessenek.

Ismételve kérem e Tek. Szinügyi bizottságot illetve Tek. Törvényhatóságot, könnyítse meg feladatát azzal, hogy az 1898-ik évi nyári idényre az engedélyt kegyesen már most kiadja.

Nagyvárad, 1897 évi jun. 19-én.

teljes tisztelettel

Leszkay András.
szinigazgató.

Felemelt helyárak. Jászay Mari, a nemzeti színház művésznője pénteken kezdte meg vendégszereplését a nagyvárad szinkörben. Leszkay András szinigazgató a művésznő vendégjátékai alkalmára 25—30%-al fel emelje emelni a helyárakat. Ennek az engedélyezése azonban a szinügyi bizottsághoz tartozik, miért is Leszkay kérelmet terjesztett a bizottság elé. Tegnap délután ülészet e tárgyban a szinügyi bizottság. Jelen voltak: Hoványi Géza elnök. Kunyhóssy János, Mezey Mihály és dr. Munk Béla. A bizottság a helyárak felmelését engedélyezte. Mint értesülünk, Jászai ötször fog fellépni, amennyiben a »Niobe« és »Elektra«-ban is beakarja magát mutatni a közönségnek. A vendégszereplés iránt általános é deklódés mutatkozik s így telt háza van kilátás.

Színészeti Nagy-Szalontán. Szinte a nyomorral küzd Nagy-Szalontán F e k e t e Miksa színtársulata, pedig olyan gárdával jött e városba, hogy megérdemelné a pártolást. A jövő héten Kiss Mihály fog vendégszerepleni. Legelőször a »Csikósban« fog fellépni. Játszani fog továbbá a »Falu rosszban« és a »Gyimesi vadvirágban.«

Igazságszolgáltatás.

A mai esküdtszéki tárgyalás. A nagyvárad esküdtszékeknek ma ismét akad egy kis dolga. Borlodán György aradi törvényszéki irnoknak egy kis dolga akadt Prodanovics Döme és fia ifj. Prodanovics Döme háztulajdonosokkal. Ezt pedig hirlapi polémiával látták jónak elintézni s egy szép napon megjelent a következő — Borlodánra vonatkozó közlemény:

Dijnok Ur!

Minden hirlapi polémia helyett aljas jellemtelen megtámadására válaszul a megvetés.

E sértő közlemény folytán a megtámadott ember megtette a sajtóügyi feljelentést. Ma fog ez ügygyel foglalkozni az esküdtszék. A törvényszék a következőképpen alakult meg: elnök Millye Gyula, szavazó bírák Gram Stndor és Nagy József, jegyző: Marossy Endre.

Elítelt pénzhamisítók. Ifj Kiss László és társai sehogy sem bírván kijönni ebben a nickel valutás világban, pénzhamisításra adták magukat s az okányi gőzmalom egyik rejtett szobájában ezüstforintosokat gyártottak en gros. Egy darabig vigan folyt a pénzcsinálás, de egy szép napon csendőrök jelentek meg a legújabb pénzverdében s az egész készletet lefoglalták a gépekkel együtt, a bandát pedig bekísérték a dutyiba. Így történt a múlt év július 7-én s mire tegnap már leérkezett a curia ítélete is, a mely szokatlan gyorsasággal itélkezett a bűnösök felett. Ifj. Kiss Lászlót, egy 23 éves paraszt legényt 2 és fél évi fegyházra. 5 évi hivatalvesztésre, D Kiss László 49 éves gazdát pedig más fél évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre itélték ellenben Kiss Lászlónét felmentették. A költségekben szintén a vádlottakat marasztalta el a Curia, kik azonban ez egyszer nem fizethetnek a hamis ezüsttallérokkal. — A büntetésbe a vizsgálati fogságból alig pár nap lett beszámítva.

Szenzációs sajtóügy. A nagyvárad esküdtszék szenzációs sajtóügygyel fog e hó 30-án foglalkozni. Dr. Lankó Dezső feltűnést keltő közleményt tett közé a »Szarvasi Lapokban«, melyben mélyen megvan sértve Benka Gyula szarvasi gymnasiumi igazgató és erősen kompromittálva van az iskolája is. Benka Gyula ügyvédje Haviár Dániel volt országgyűlési képviselő lesz. A vádlottat Dr. Markus László jó hírű nagyvárad ügyvéd fogja védelmezni.

A hegyközszáldobágyi gyilkos 12 évi fegyházbüntetése helyben hagyva. A napokban érkezett le a Curiatól a zárva levő Nagy József elleni ügyben a 12 évi fegyház büntetést helyben hagyó ítélet, melynek hirdetésére a kir. törvényszék folyó hó 25-ikét tüzte ki s így valószínű, hogy néhány nap múlva illavára kerül, hol a hozzá hasonló legnagyobb bűnösök ülnek.

Hivatalos közlemények.

Szükséges intézkedés.

A meleg évszak beálltával előfordulni szokott levegő- és talaj-fertőzésből eredő közegészségügyi bajok és veszélyek megelőzése czéljából felhívom a város lakosságát, különösen az alatt elősorol óvintézkedések pontos teljesítésére:

1. A házak előtt levő utczei és udvari folyókák tisztán tartandók.
2. A házak előtti járdák naponkint legalább kétszer fellocsolandók.
3. Mindenféle, különösen könnyen erjedésnek induló étel- és gyümölcs-hulladék azonnal eltávolítandó.
4. Az udvarokon összegyűlt szemét és trágya hetenkint legalább egyszer a város által kijelölt személtároló helyekre kihordatandó s a trágya és személtartó helyek minden kihordás után 5 százalékos karbolsavval, vagy mésztejjel fertőtlenítenendők.

5. Kávéházak vendéglők, korcsmák és gyáraknál az úrszékek naponkint, magánházaknál hetenkint kétszer fertőtlenítenendők.

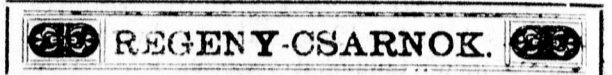
6. Azon városrészekben, hol a sertéstartás engedélyezve van, az ólak és hizláló helyiségek tisztán tartandók és hetenkint legalább is háromszor fertőtlenítenendők.

Ezen utasítások nem teljesítése esetén első sorban az illető ház- vagy üzlettulajdonos fog felelősségre vonatni.

Felkérem a város közönségét, hogy ezen óvintézkedéseket annyival is inkább tartsa be, mivel a rendőrségi közegek pontos ellenőrzésre lettek utasítva és panaszok esetében a mulasztókkal szemben a közegészségügyi törvényben meghatározott, előirt büntetési határozatok fognak alkalmazásba vétetni.

Nagyváradon, 1891 június hó 15-én.

Ifj. Rimler Károly,
rendőrkapitány.

P R A D A.

Fordította K. G.

50.

— Nem Daisy! — felelt az biztatólag — én nem haragszom, de testvérem nem akar itt maradni tovább. Talán igaza...

Daisy most Leonorára nézett, egész testében remegett, úgy hogy alig tudott egy szót is szólani, végre valahogy összeszedte magát.

— Kiszaszony! Daisy jó lesz, nem lesz többé olyan vakmerő, csak ne menjenek el maradjon itt a jó urral.

E pillanatban aggódó várakozással nézte Vilmos Leonorát, Daisy kezében volt, mint egy darab lágy viasz azt tehetett vele, a mit akart, egy piczike kis szeretet, kis jószág elég lett volna. Egy ölelés, egy kis kedveskedés, egyetlen szócska, mi az aszszonyoknál olyan könnyen megy, és a válaszfal, mely a nevelő és növendéke között állott, le lett volna rombolva; Leonora azonban merev, megközelíthetlen maradt, kicsinylő kifejezéssel nézett a bánkódó megtört gyermekre.

Egyetlen pillanatban megértette, hogy nem kell eltávoznia, maradhat, megtarthatja végtelenül nagyra becsült állását. Még tegnap Daisy iránt érzett gyűlöletből a tőle való félelemből erősen elhatározta, hogy visszatartózatlanul távozik, ma minden megváltozott, a lányka maga szólítja maradásra; most igazán itt az alkalom, hogy a pillanatot kihasználja.

Gondolkozott, aztán így szólt:

— Nagyon természetes, hogy elmegyek Daisy! Itt többé nincs mit tennem. Te nem akarsz tanulni, az én életöm még egy percze sem biztos, így hát nem csak lopnám atyádat hanem drága időmet is elveszteném, bátyámat pedig a legnagyobb veszélynek tennék ki.

— De Daisy egészen meg akar változni.

— Ez még nem biztosít gyermekem! Te most félsz hogy testvérem meghal, s akkor, bezárnak azért minden lehető jót ígérsz. —

— Leonora! Leonora! — szakítá Vilmos félbe.

— De ha a félelem elmulik, újból kezd a játékot, jól ismerlek Daisy! — folytatá Leonora szivtelenül éles hangon.

A gyermek hangos sírásra fakadt, s a takaróra hajolt.

— Daisy nem fél a büntetéstől. Ha Daisyt be is zárják kenyéren vizen tartják, ütök, verik Daisynak mindegy — de a jó, szegény urnak itt kell maradnia.

Gonosz vonás futott végig Leonora arcán melyből Vilmos akárcsak nyitott könyvből olvasott. Végül kezében az eszköz, melylyel bosszút állhat melylyel a lányt büntetheti. Még egyebet is akart mondani, azonban Vilmos megelőzte.

— Daisy — szólt — menj, jöjj majd egy kis idő múlva vissza, testvérem addig nem adhat határozott választ míg meg nem gondolja a dolgot s velem nem beszél. Menj ki egy kicsit gyermekem.

Daisy kiment miután futó pillantást vetett mindkettőjükre kiment az ebédlőbe, hol készen várta a reggeli ő azonban megelégedett egy darabszárny kenyérral.

Leonora követte becsapta utána az ajtót, visszatért bátyja ágyához s így szólt:

— Komédia az egész.

— Prada! Prada! — szólt Vilmos nagyot sóhajtván — az a gyermek jobb mint te vagy.

— Hát mit kívánsz tőlem, talán azért hogy annyi borsot tört az orom alá, hálóból csókolgassam hizelegjek neki, és csak azért mert bánatot színel.

— Pffuj! hogy lehetsz már ilyen durva, hogy beszélhetsz kétszínűsködéssel?

— A tegnapi dolgok után másnak is vegyem? Nem? ahhoz is nagyon jellemzők vagyok, hogy a látszat el ne ragadjon, mint a térfiakat szokta. Ezt a teremtést halmozom el kedveskedéseimmel, amely majdnem halálot okozta?, köszönöm szépen!! Vilmos nevetett, tudta mire kell becsülnie Leonora iránta való szíves gyengédségét.

— Azt hadd el, Leonora! Az az én dolgom, az én csontjaim törtek de meg a gyermek nem volt beszámítható állapotban.

— Hogyan? Tegnap nem volt, ma igen? Bolond beszéd! Nem gyűlölöm!

— Soh'se hetvenkedjél tudom ugy is, szívesen itt maradsz, annál is inkább, mert most egyedül rajtad áll, hogy helyzetted kellemesebbé tedd. Daisyt nagyon kis szeretettel kormányozhatod Elég eszes ahhoz, hogy téged alaposan? kiismerjen, épen azért mondta, hogy nálad a fődolog csak az evés és a sétakkocsikázás.

— Hát ez nem szemtelen vakmerőség! Lehet, hogy az, de azért csak igaz marad. Ami engem illet, bámulom Daisy ember ismeretét, ostoba semmiesetre sem lehet.

— Testvéri szeretetre méltóságod egyik tulajdonsága, hogy nekem sohasem adsz igazat akár Ottót, akár e teremtményt illetőleg.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Az angol királynő jubileuma.

Budapest, június 22. (Saját tud. távirata.) Viktória királynő tegnap résztvett a diszebeden, a mely 8 órakor a Buckingham palotában, volt, 11-kor külföldi hercegeket és kíséretét fogadta ő felsége, azután az indiai hercegeket és tiszteket, valamint a német testőrezred tisztjeit.

London, június 22. (Saját tud. távirata.) Az idő reggel 9-kor még erősen esőre hajlott. Az utcák fényes képet tárnak a néző elé. Tisztekkal és fényesen öltözött hölgyekkel telt kocsik vonulnak az uton. Fenttartott helyeket már mind elfoglalták. Mindenki nemzeti színű szajagot visel.

Budapest, június 22. (Saját tud. távirata.) Washingtonból távirják: Mac Kinley elnök levelet intézett Victória királynőhöz, melyben az Egyesült Államok polgársága nevében szerencsekívánatait fejezi ki a jubileum alkalmából és a melyben különösen kiemeli azt a barátságot, melyet a királynő az Egy. Államok iránt visel. A levél aláírása következő: Jour good friend Villiam Mac Kinley. Jó barátja William Mac Kinley.

Az angol királynő üzenete a néphez.

London, június 22. Saját tud. távirata.) A templomba indulás pillanatában a királyné a következő üzenetet küldte a nemzethez: Szeretett népemnek szívből köszönetet mondok Isten áldása legyen népemnek.

A székesegyházban a szertartás a legnagyobb rendben folyt le.

Uj törvényjavaslat.

Budapest június 22 (Saját tud. távirata.) A városokra vonatkozó törvényjavaslatot a belügyminisztérium elkészítette már. A javaslat 215 §-ból áll.

A javaslat főbb pontjai: u. m. a viriliták közül is választanak képviselőket, — a polgármester választás királyi megerősítés alá esik, — városi számvevőket a miniszter nevezi ki, s ezek fizetésének minimalis összege 1000 frt, valamint a többi tisztviselők javadalma is az állampénztárból fizetetik.

A király katonai szemlén.

Bécs június 22. (Saját tudósítónk távirata.) Ő felsége ma a semmeringi gyakorlóterén a 14 hadtest tüzérezred, a 4 és 42 hadosztály tüzérezred és a 2 hadtest-tüzérezred lovas ütege felett szemlét tartott és az összegyűlt tisztek — csapatok működése felett teljes megelégedését fejezte ki. A szemlénél az idegen katonai attachésék is jelen voltak.

Véres párbaj képviselők között.

Budapest, jun. 22. (Saját tud. táv.) A képviselőház szombati ülésén Pulszky Ágost és Sima Ferencz között felmerült kölcsönös sértegetés ma d. e. lovagias elintéztést nyert Pulszky Ágost könnyebb természetű megsebesülésével végződött. Segédek Sima részéről Holló Lajos és Bartók Lajos, Pulszky részéről Gajary Ödön Molnár Béla kardpárbajban állapodtak meg végkimerülésig, szurással. A két fél reggel 9-kor találkozott a Fodor vivóteremben. Holló Lajost időközben támadt akadályoztatása miatt, Asboth Jenő helyettesítette. Párbaj orvos Sima részéről dr. Farkas László Pulszky részéről Plosz Pál szerepeltek. A mérkőzést Gajari Ödön vezette. Nagyon rövid ideig tartott, Pulszky támadott rendkívül hevesen több laposvágást is adva Simának míg ez egyszer félretolva Pulszky kardját erős sima vágást mért annak fejére. Pulszky arcát elborította a vér, a segédek megállították a közdő feleket és az orvosok véleménye alapján a párbajt beszüntették. Az orvosok ezután bevarták a sebet és a felek békülés nélkül távoztak.

A szabad államok konföderációja.

Budapest, június 22. (Saját tudósít. távir.) Egy reggelinél Birminghamban, melyen a brit gyarmatok miniszterei is részt vettek, Kimberley lord beszédet mondott, melyben kifejezést adott abbéli reményének, hogy a miniszterek nem fogják szem elől téveszteni a szabad államok olyan föderációjának lehetőségét, a mely az államhatalom erős és tartós alapján épülne fel.

A cukor adó javaslat sorsa.

Budapest, június 22. (Saját tud. távirata.) A cukoradó és premiumra vonatkozó tárgyalásánál az ellenzék 14 napos vitát fog provocálni s abból indul ki, hogy most, mikor az osztrák parlament zárva van, ilyen mindkét országgyűlést érdeklő, javaslat egyoldalulag nem tárgyalható.

Pisztoly párbaj.

Budapest, június 2 (Saját tud. távirata.) Darányi Béla a mezőhegyesi ménes birtok igazgatója és Szalacsyi földbirtokos tegnap pistoly párbajt vívtak Egyik sem sérült meg.

Elégett hajó.

Budapest, jun. 22. (Saj. tud. táv.) Helsingforsból távirják: Az Ouni parti tengerhajó Aboba menet Edenestől 5 mértföldre elégett. 140 utas közül 6 halálát lelta. A többieket

megmentették, de sokan súlyos égési sebeket szenvedtek. A tűz oka az, hogy egy szeszlámpa feldőlt.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. június 22-én.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	123.—
Magyar koronajáradék	—	—	—	99.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	123.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	—	—	—	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	97.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	154.—
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	101.75
Osztrák járadék papirban	—	—	—	123.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	100.75
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	145.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	102.—
1860. osztrák államsorsjegyek	—	—	—	102.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	123.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	100.75
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	145.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	958.—
20 frakos arany (Napoleonkor)	—	—	—	402.—
Német birodalmi márka	—	—	—	366.—
Londoni vista	—	—	—	355.—
Páris vista	—	—	—	952.60
20 márkás arany	—	—	—	65.08

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Legujabb vigjáték a vigszínház műsorából.

Bérlet 51-ik szám.

Bérlet 51-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

Nagyvárad, 1897. évi június 23-án,
az arad-nagyvárad színház által.

A HELYETTES.

Francia vigjáték.

Kezdete fél 8, vége 10 órakor.

Holnap esütörtökön, bérletfolyamban,

A kék asszony.

Operette 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Eladó ház

Péczellen Budapest mellett.

Vasuti fővonalon, villamos vasutal, nagy nyaraló telepen. Két udvar, szőlő, erdő.

Uj épület.

Értekezhetni: Szöllősy Gábor urnál

Péczellen, Temető-utca 27.

A ház egy másik várad házáért vagy birtokért cserébe is adatik.

HIRDETMEYNY.

A „Biharmegyei korona takarékos hitelszövetkezet“ részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a heti korona befizetések 1897. évi július hó 6-ik napján veszik kezdetüket és azontul szakadatlanul minden hét kedd és csütörtök napjain d. u. 3—5 óra között, a „Biharmegyei Takarékpénztár“ üzletvezetőségében (Kossuth-utca) teljesítendők.

A szövetkezetbe 1897. július 6-ik napjáig még be lehet lépni az üzletrészek utánfizetés nélkül jegyezhető.

Nagyvárad 1897. évi június hó 22-én

Az igazgatóság.

